

רע"פ 1717/14 - יאיר ליזרוביץ נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1717/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: יאיר ליזרוביץ

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 26.1.2014, בעפ"ג 41584-08-13, שניתן על-ידי כב' השופטים א' טל - סג"נ; א' מקובר; ז' בוסתן

בשם המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי (כב' השופטים א' טל - סג"נ; א' מקובר; ז' בוסתן), בעפ"ג 41584-08-13, מיום 26.1.2014, בגדרו התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בנתניה (כב' השופט ע' ניר נאוי), בת"פ 6565-11-11, מיום 14.7.2013.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. על פי עובדות כתב האישום, ביצע המבקש עבירות מס רבות, בכך שהוציא 291 חשבוניות פיקטיביות, בסכום כולל של כ-32 מיליון ש"ח. זאת, באמצעות הקמת חברה בלתי פעילה, אשר זו היתה מטרתה היחידה. בעקבות הודאתו בכתב האישום, הורשע המבקש על-ידי בית משפט השלום בנתניה, בעבירות לפי סעיפים 117(ב1), (117)(ב2), 117(ב5), 117(ב6), ו-117(ב8) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.

3. במסגרת גזר הדין, פירט בית המשפט את הנסיבות בהן נעברו העבירות. בכלל זה צויין, כי סכום המס שהיה גלום בחשבוניות הפיקטיביות עמד על כ-4.5 מיליון ש"ח, סכום המשקף פגיעה רחבה בקופה הציבורית. בנוסף, ניתן משקל לכך שהעבירות בוצעו במשך כשלוש שנים, ואין מדובר במעידה חד-פעמית. כמו כן, שקל בית משפט השלום לחובתו של המבקש את חומרתן של עבירות מס בכלל, ושל הוצאת חשבוניות פיקטיביות בפרט. תסקיר שירות המבחן, שהוגש בעניינו של המבקש, פירט את הנסיבות שהובילו את המבקש לביצוע העבירה. בין היתר, נאמר בתסקיר כי מדובר בהסתבכות כלכלית משמעותית ובהליכי גירושין, בהם היה נתון המבקש. המלצת שירות המבחן היתה להטיל על המבקש עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות.

לצד הקולה, התחשב בית המשפט בכך שהמבקש ביצע את העבירות המיוחסות לו על פי הוראותיו של אדם אחר, בשם תמר טישלר (להלן: טישלר). על טישלר, ועל נאשם מרכזי נוסף בפרשה זו, בשם יצחק גלסמן (להלן: גלסמן), נגזרו 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל. נקבע, כי חלקו של המבקש בביצוע העבירות היה פחות משלהם, אך הוא לא שימש כ"איש קש" בלבד, אלא היה מעורב במודע בפעילות העבריינית, לאורך תקופה ממושכת. נוסף על כך, שקל בית המשפט לקולה את הודאתו של המבקש בראשית ההליך, את עברו הפלילי הנקי, ואת נסיבותיו הכלכליות והמשפחתיות.

לאחר מכן, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 12 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים, שלא יעבור עבירות מס מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי לתקופה של שלוש שנים, שלא יעבור עבירות מס מסוג עוון; קנס בסך 40,000 ש"ח; והתחייבות על סך 100,000 ₪ להמנע מעבירה על חוק מס ערך מוסף מסוג פשע.

4. המשיבה ערערה על גזר הדין לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד. בכתב הערעור נטען, כי העונש שהושת על המבקש אינו הולם את חומרת העבירות שביצע, ואת הנסיבות החמורות בהן נעברו העבירות. עוד נטען, בין היתר, כי בית המשפט נתן משקל מופרז לנסיבותיו האישיות של המבקש. בית המשפט המחוזי קיבל, ביום 26.1.2014, את הערעור, וקבע כי העונש שהוטל על המבקש אינו הולם את מדיניות הענישה המקובלת, ואינו תואם את הנסיבות המחמירות בהן ביצע המבקש את העבירות. בנוסף, ובהתאם לעקרון "אחידות הענישה", נתן בית המשפט את דעתו לעונש שנגזר על טישלר וגלסמן, ונקבע, כי גם לאחר התחשבות בכך שהנסיבות בעניינם של טישלר וגלסמן הינן חמורות בהרבה, העונש שהושת על המבקש אינו חמור דיו. לפיכך, פסק בית המשפט המחוזי כי המבקש ירצה 30 חודשי מאסר, וזאת בשים לב לכלל לפיו "ערכאת ערעור אינה ממצה את הדין עם נאשם שהחליטה להחמיר בעונשו".

בקשת רשות הערעור

5. בבקשה שלפניי מפרט המבקש את נסיבותיו האישיות, ומבקש הקלה בעונשו. המבקש מציין את גילו, את מצבו הבריאותי ואת קשייו הכלכליים החמורים. בנוסף, עומד המבקש על כך שאין לחובתו כל עבר פלילי. המבקש טוען,

עמוד 2

כי הוא הביע חרטה על מעשיו ומצר עליהם, וכיום הוא מעוניין לשוב לחיים נורמטיביים. עוד מוזכרת בבקשה שלפניי, המלצת שירות המבחן, לפיה יש להשית על המבקש עונש של עבודות שירות בלבד.

דין והכרעה

6. הבקשה שלפניי מכוונת רובה ככולה כנגד חומרת העונש שנגזר על המבקש, וכפי שכותרתה מעידה עליה, מדובר ב"בקשה להקלה בעונש". התערבות בעונש, על-ידי בית משפט זה, תתאפשר רק במסגרת מתן רשות ערעור על גזר הדין. הלכה מושרשת היא, כי רשות ערעור תינתן במקרים מצומצמים ביותר, ורק כאשר מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבה, וכן כאשר עולה חשש לעיוות דין כלפי המבקש או משיקולי צדק כלפיו (רע"פ 329/14 פושינסקי נ' מדינת ישראל (26.3.2014); רע"פ 698/14 אלג'בור נ' מדינת ישראל (25.3.2014); רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014)). הבקשה שלפניי איננה חורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ואינה מעלה חשש לעיוות דין, ולא מתקיימים שיקולי צדק המצדיקים היענות לבקשה. פעמים רבות נפסק כי מתן רשות ערעור על מידת העונש, תינתן רק במקרים חריגים בהם העונש שהושת על המבקש חורג באופן קיצוני מרף הענישה הראוי בעבירות דומות (רע"פ 8241/13 ברדה נ' מדינת ישראל (25.3.2014); רע"פ 319/14 חמו נ' מדינת ישראל (18.3.2014); רע"פ 792/14 סבאג נ' מדינת ישראל (16.3.2014)). ייאמר כבר עתה, כי העונש שנגזר על המבקש אינו חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (השוו: רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381 (2004); רע"פ 254/06 קעדאן נ' מדינת ישראל (20.06.2006)). מטעמים אלו, דין הבקשה להדחות.

7. למעלה מן הצורך אציין, כי גם טענותיו של המבקש לגופן, אינן יכולות להצדיק התערבות בעונש שנגזר עליו, ואעמוד על כך בקיצור נמרץ. מן הבקשה שלפניי עולה, כי נסיבותיו האישיות של המבקש אינן פשוטות והן מהוות שיקול לקולה לעניין מידת העונש הראוי. ואולם, נקבע לא אחת כי יש להתייחס בחומרה יתרה לעבירות המס, בשל הפגיעה באינטרסים חברתיים חשובים כתוצאה מביצוע עבירות אלו, היינו: פגיעה בקופת המדינה ובערך השוויון בין האזרחים הנדרשים לשלם מס אמת. חומרה זו הובילה לגישה לפיה בעבירות המס יש ליתן משקל מכריע לאינטרס הציבורי, ובכלל זה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף אותו על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (9.2.2009)). אשר למצבו הכלכלי של המבקש ולעברו הפלילי הנקי, אפנה לדברים שאמרתי בפרשה אחרת, לפיהם: "מצבו הכלכלי של המבקש, גם הוא אינו מהווה עילה להתערבות בגזר דינו. במרבית המקרים, עברייני המס הינם אנשים נורמטיביים, נעדרי עבר פלילי, אשר התדרדרו לביצוע העבירות בעטיו של מצב כלכלי קשה. אין די בנסיבה זו כדי להצדיק הקלה בעונשם" (רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013)).

8. המבקש ביצע עבירות מס חמורות, שבאו לידי ביטוי בהנפקת חשבוניות פיקטיביות באמצעות חברה בלתי פעילה, שהיתה בבעלותו ובניהולו של המבקש. כפי שנפסק על-ידי הערכאות הקודמות, המבקש נטל חלק פעיל בביצוע עבירות אלו, תוך מודעות מלאה למשמעות מעשיו. בנוסף, בוצעו העבירות בנסיבות מחמירות, בשל מספרן הרב של העבירות; היקף הנזק שנגרם לקופת המדינה; ומשך התקופה הארוכה במהלכה בוצעו העבירות. גם הקושי הקיים בהבחנה בין חשבוניות אמיתיות לחשבוניות פיקטיביות, מהווה שיקול נוסף התומך בענישה מחמירה. בית המשפט המחוזי ראה לנגד עיניו את העונש אשר הושת על טישלר וגלסמן, שהיו שותפיו של המבקש לביצוע העבירות, וגזר על המבקש עונש קל יותר. בנסיבות אלו, העונש שהושת על המבקש אינו מצדיק את התערבותו של בית משפט זה.

לאור האמור, הבקשה נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ח באדר ב' התשע"ד (30.3.2014).